

En viktig seger för miljön

En stor seger har uppnåtts i projektet som Erteco stödjer. Den brasilianska staten har den 20 oktober kungjort att "Kaxuyana – Tunayana urfolksterritoriet" ("Terra Indigena") formellt erkänts. Det nybildade territoriet utgör kärnan i projektet. Kaxuyanas, Tunayanas, ytterligare mindre stammar samt sannolikt tre grupper med så kallade okontaktade indianer (det vill säga urfolk som ingen utomstående haft kontakt med) får därmed ett erkännande av rättigheterna till regnskogen som de lever i. Området är på 21 800 km² eller dubbla Skånes storlek.

En avgörande faktor bakom erkännandet har varit AIKATUK, ett projektarbete för att stärka de berörda urfolkens organisation. Den traditionella strukturen och ledarskapet slogs sönder i och med kontakten med det vita samhället, när de flesta dog av sjukdomar samt då den gamla livsstilen försvagades. Missionärer förmådde resterna av den största stammen, Kaxuyanas, att flytta till en savann långt bort där de vantrivdes. De flesta har flyttat tillbaka till sitt gamla land som ingår i det nu erkända territoriet.

Projektet har bidragit till att; stärka stamledarna genom utbildning; förstärka stammarnas och AIKATUKs sammanhållning genom stöd till byrå och stormöten; skapa ett litet kontor för AIKATUK i den närmaste staden för kommunikation med myndigheter på alla nivåer och med rådgivning inför sådana möten; höja AIKATUKs profil genom stöd till ett regionalt urfolksmöte i den största Kaxuyanaby; stötta urfolken att kunna identifiera sitt territorium på sätt som går att översätta till koordinater och kartor.

Markkonflikter och missämja mellan urfolken och angränsande svarta slavättlingar användes som förevändning av myndigheter för att inte erkänna urfolkens land. Projektet skapade förutsättningar för förhandlingar mellan urfolken och slavättlingarna och lyckades övertyga bägge grupperna om behovet av, och hjälpa dem att komma fram till, en gemensam markanvändningsplan och fördelning av områden. Därmed undanröjdes den sista reella invändningen mot skapandet av territoriet.

Det finns ytterligare steg innan en fullständig skyddsstatus uppnåtts, till exempel juridiska och tekniska processer kring avgränsningen av territoriet med sin 147 mil långa gräns. Något som sannolikt kan ta ett antal år. Erkännandet och bildandet av territoriet utgör dock det enskilt viktigaste steget och innebär att huvuddelen av skyddet erhållits.

Det skapade territoriet utgör en viktig länk i den väldiga Karibkorridoren som uppgår till nära två tredjedelar av Sveriges yta. Projektet arbetar även med stammar i andra delar av Karib och syftar till ett skydd av hela regionen. Nu kan kraften i projektet koncentreras till att skapa en hållbar framtid för urfolken och deras samhällen så att de utgör en fortsatt legitimitet för bevarandet av hela denna norra del av Amazonas.

Utan stödet från Erteco hade projektet, stärkandet av AIKATUK och med all sannolikhet erkännandet av det nya urfolksterritoriet inte blivit av. Erteco finansierar 10 % av projektet, och dessa medel utgör en förutsättning för att det svenska biståndet ska finansiera resterande 90 %.